

ТДАТУ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ ТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

МАТЕРІАЛИ
ХІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЗА ПІДСУМКАМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ 2023 РОКУ

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ

Запоріжжя 2024

УДК [330+336+338+351/354](043)
Т 13

ХІ Всеукраїнська науково-технічна конференція здобувачів вищої освіти ТДАТУ. Факультет економіки та бізнесу : матеріали ХІ Всеукр. наук.- техн. конф., 01-12 квітня 2024 р. Запоріжжя: ТДАТУ, 2024. 269 с.

У збірці представлено виклад тез доповідей і повідомлень, поданих на ХІ Всеукраїнську науково-технічну конференцію здобувачів вищої освіти Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного. Збірка призначена для викладачів, аспірантів, магістрантів, студентів, фахівців, що працюють за зазначеними напрямками.

Секція 1. Маркетинг

Секція 2. Економіка і бізнес

Секція 3. Фінанси, облік та оподаткування

Секція 4. Менеджмент та публічне адміністрування

Тези доповідей та повідомлень подані в авторському варіанті.

Відповідальність за представлений матеріал несуть автори та їх наукові керівники.

Матеріали для завантаження розміщені за наступними посиланнями:

<http://elar.tsatu.edu.ua/?locale=uk>

Електронний Інституційний репозитарій Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного

<http://www.tsatu.edu.ua/nauka/n/rada-molodyh-vchenyh-ta-studentiv/>

Сторінка Ради молодих учених та здобувачів вищої освіти ТДАТУ

Відповідальний за випуск: к.е.н., доцент Валентина Демко

Робоча група:

Секція 1. Кукіна Н. В., к.е.н., доцент, в.о. зав.кафедрою маркетингу ТДАТУ

Секція 2. Болтянська Л. О., к.е.н., доцент, зав.кафедрою економіки і бізнесу ТДАТУ

Секція 3. Яцух О. О., д.е.н., професор, зав.кафедрою фінансів, обліку та оподаткування ТДАТУ

Секція 4. Плотниченко С. Р., к.е.н., доцент, зав.кафедрою менеджменту та публічного адміністрування ТДАТУ

Ільчак Є. С.	Форми несумлінної конкуренції в туристичному бізнесі	75
Катюха Д. А.	Теоретичні засади конкурентоспроможності	76
Катюха О. В.	Туристичний продукт - організація та просування на ринок	79
Кітаєв В. І.	Сталий туризм як засіб соціально-економічного розвитку регіону	81
Кожухар В. С.	Основні параметри людського розвитку Запорізької області	84
Колокольчикова М. М.	Іспанія на міжнародній арені туристичного бізнесу	86
Костюк М. В.	Системний підхід до визначення змістовної складової конкурентоспроможності переробної промисловості в умовах глобалізаційних викликів	88
Лепетченко Д. М.	Шляхи післявоєнного відновлення потенціалу туристичної галузі Запорізького краю	91
Михальчук О. В.	Сутність стратегії та особливості її розробки для підприємства	93
Мітков Д. В.	Інноваційна діяльність курортних підприємств	96
Муха В. М.	Сутність і особливості розвитку соціального підприємництва в Україні	98
Наконєчна Ю. В.	Культурний обмін та сталий розвиток: синергія для успішного туризму	99
Неклеса А. І	Розробка стратегії для просування інновацій у сфері хлібопекарських підприємств	102
Нестеренко О. В.	Аналіз технічної життєздатності проєкту	103
Паришка Ю. В.	Анімація як вид професійної діяльності	106
Петрова О. Д.	Аналіз впливу воєнного конфлікту на рівень безробіття в Україні	109
Помелова А. Д.	Застосування інноваційних технологій в процесі відновлення туристичної сфери України	111
Постой Д. В.	Використання інформаційно-комунікаційних технологій на підприємствах України у 2018-2022 роках	114
Салін С. В.	Переваги блокчейну в юридичному секторі.	117
Сапроненко А. А.	Виклики та перспективи розвитку сфери гостинності	119
Сахно К. Є.	Стан та динаміка туристичних потоків в'їзного туризму в Україну	122
Сергєєва А. В.	Показники результативності експорту України у 2023 році	124
Старостенко Д. Ф.	Фінансові технології у цифровому просторі фінансово-промислових компаній	127
Степанюк Р. С.	Системні принципи та стратегічні аспекти формування стійкого потенціалу економічного розвитку сільськогосподарських підприємств	131
Танкушина К. К.	Стан вітчизняної банківської системи в умовах війни	134
Трусова А. О.	Особливості гармонізації економічних інтересів сільськогосподарських підприємств та держави	137
Яременко Є. Р.	Аграрний сектор України: від викликів до успіхів	139

Секція 3 - ФІНАНСИ, ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

Алба В. Є.	Перспективи впровадження Е-гривні в Україні	142
Боркович В. В.	Програми фінансування діяльності сільськогосподарських підприємств у сучасних умовах	143

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ У 2018-2022 РОКАХ

Постой Д. В., dpostoy@ukr.net

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Одним із напрямів забезпечення конкурентних переваг країни на світових ринках є розвиток цифрової економіки та більш широко – цифрового суспільства. Ми поділяємо думку вітчизняних вчених про те, що Україна має достатньо високий потенціал для активного використання діджиталізації. Тому огляд результатів поширення процесів діджиталізації в національній економіці вважаємо доцільним та актуальним.

Метою даного дослідження є аналіз показників використання ІКТ на підприємствах за різними видами економічної діяльності за останні 5 років.

За твердженням Пешко М. та Завербного А., «процес діджиталізації економіки може розглядатися в якості ефективного тренду розвитку держави» [1, с.2]. Цілком логічним є виокремлення в межах Плану відновлення України United 24 на період до 2032 року, розробленого Національною радою відновлення, окремої національної програми «Основи відновлення: цифрова держава». Її реалізація вимагає фінансування в обсязі близько 0,1 млрд дол. [2]. Важливою складовою цієї програми є розробка Цифрового порядку денного України на 2022-2025 роки (Діджитал-адженда 2022-2025). Згідно з даним документом, бачення майбутнього України описується наступним чином: «Україна – країна з найзручнішими державними послугами для громадян і бізнесу, швидкісним Інтернетом і розвиненою цифровою економікою. Система кібербезпеки держави є найсучаснішою у світі» [3, с. 4]. Для втілення цієї візії у життя, Цифровий порядок денний визначив наступні стратегічні цілі:

1. Розвинена цифрова економіка / ІТ-галузь
2. Відновлення та розвиток цифрової інфраструктури
3. Громадяни та бізнес мають доступ до якісних, доступних та зручних публічних послуг, цифрових рішень та електронної ідентифікації
4. Посилення кібербезпеки та стійкості цифрової інфраструктури [там само]

На першому етапі реалізації цієї програми (2022 рік) одним із завдань є забезпечення стабільного функціонування цифрової економіки / ІТ-індустрії. Отже, необхідно дослідити, які зміни відбулись в економіці України у напрямі цифровізації для виконання цього завдання.

За даними Державної служби статистики, війна та руйнування критичної інфраструктури суттєво гальмують нарощування кількості підприємств, які мають доступ до мережі Інтернет. Так, дані таблиці 1 свідчать про те, що лише одна сфера з десяти досліджених продемонструвала за останні 5 роки збільшення частки таких підприємств у їх загальній кількості. Це сфера «Операції з нерухомим майном», для якої питома вага підприємств з доступом до Інтернету зросла з 87,8% у 2018 році до 99,7% у 2022 році, тобто на 11,9%. Усі інші 9 галузей демонстрували негативну динаміку цього показника. Найбільше скорочення частки відбулось у сфері «Тимчасове розміщування й організація харчування» (з 81,4% у 2018 році до 71,8% у 2022 році, тобто на 9,6%.

Серед підприємств, що мають доступ до Інтернету, лідерство зберігають підприємства великого бізнесу, про що свідчать дані рисунка 1. Якщо у 2018-2021 роках перевагу мали підприємства з кількістю зайнятих працівників 250 осіб і більше, то у 2022 році вища частка (91,6%) належала підприємствам з кількістю робітників від 50 до 249 осіб. Хоча чи є це стійкою тенденцією, слід відслідковувати надалі.

Наступним показником розвитку цифрової економіки є питома вага підприємств галузі, які використовують соціальні медіа. За останні 5 років перевагу за цим показником утримували такі сфери діяльності як «Інформація та телекомунікації» (50,5% у 2022 році) та «Тимчасове розміщування й організація харчування» (40,2%). Які види соціальних медіа були більш популярні у цих двох сферах демонструє рисунок 2.

Таблиця 1

Питома вага підприємств, які мають доступ до мережі Інтернет, за видами економічної діяльності, % від загальної кількості підприємств

Показники	2018	2019	2021	2022
Переробна промисловість	90,0	89,5	90,1	87,3
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря; водопостачання; каналізація, поводження з відходами	93,6	92,4	90,6	89,5
Будівництво	87,9	83,9	83,7	84,0
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	88,1	86,1	87,7	84,4
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	87,8	87,9	85,5	86,2
Тимчасове розміщування й організація харчування	81,4	77,2	76,8	71,8
Інформація та телекомунікації	90,0	89,2	89,6	88,4
Операції з нерухомим майном	87,8	86,3	89,5	99,7
Професійна, наукова та технічна діяльність	88,4	87,2	84,4	82,4
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	80,4	78,2	78,3	75,3

Джерело: укладено автором за матеріалами Державної служби статистики України [4].

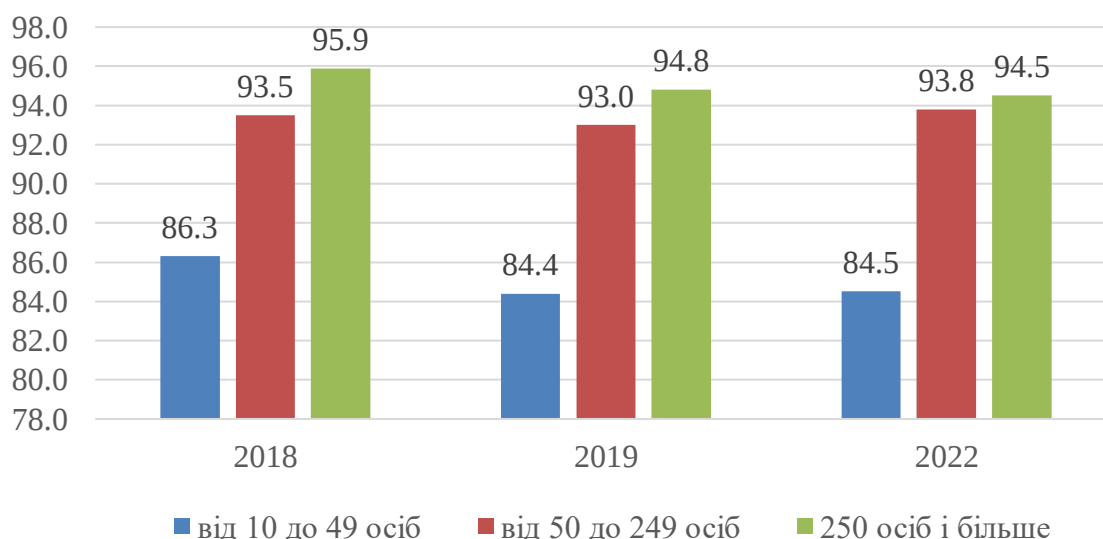

Рис. 1 Розподіл підприємств України, що мають доступ до Інтернету, за кількістю зайнятих працівників, у % від загальної кількості підприємств

Джерело: побудовано автором на основі даних [4]

Дані рисунка 2 свідчать, що найбільш використовуваним цифровим інструментом для обох сфер-лідерів були соціальні мережі. Другим за популярністю інструментом є вебсайти чи прикладні програми (вебдодатки), на третій сходинці - інструменти обміну знаннями на основі Wiki.

За показником частка кількості підприємств, що купують послуги хмарних обчислень, у 2022 році лідируючим видом економічної діяльності була « Діяльність туристичних агентств,

туристичних операторів, надання інших послуг із бронювання та пов'язана з цим діяльність» (22%), найменше значення демонструвало «Виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення» (6,4%). Найбільша частка підприємств, що здійснювала електронну торгівлю, припадала у 2021 році на «Діяльність туристичних агентств, туристичних операторів, надання інших послуг із бронювання та пов'язана з цим діяльність» (28,2%), найменше значення (1%) забезпечили «Операції з нерухомим майном».

За обсягом реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств, отриманого від електронної торгівлі, лідером у 2021 році було «Тимчасове розміщування» (41,1% від загального обсягу реалізованої продукції), найменше значення (0,1%) показали три сфери: «Виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення», «Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря; водопостачання; каналізація, поводження з відходами», «Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря».

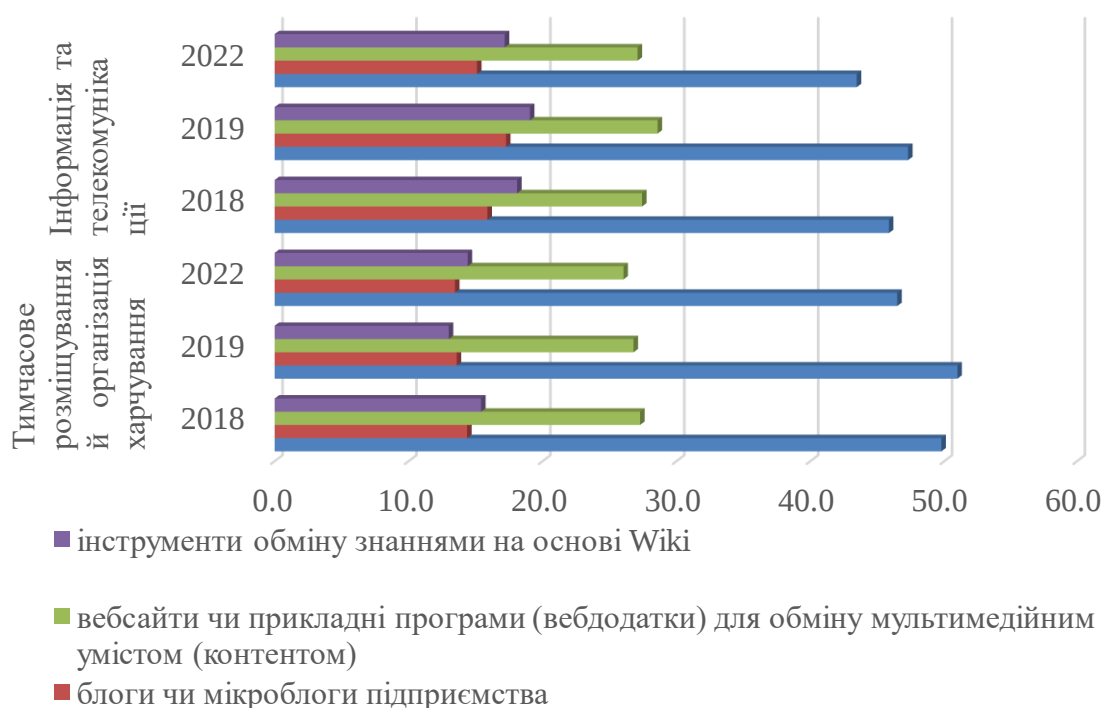

Рис. 2 Питома вага підприємств за видами використання соціальних медіа для сфер-лідерів, у % від загальної кількості підприємств

Джерело: побудовано автором за даними [4]

Отже, проведений аналіз дозволив виявити нерівномірність поширення цифровізації за видами економічної діяльності в Україні протягом останніх п'яти років. Це актуалізує потребу координації планів повоєнного відновлення економіки та подальшого розвитку на галузевому рівні.

Список використаних джерел

1. Пешко М., & Завербний А. Діджиталізації української економіки в умовах євроінтеграції. *Економіка та суспільство*. 2023. № 47. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-56>.
2. План відновлення України. URL: <https://recovery.gov.ua/> (дата звернення 15.03.2024).
3. Draft Ukraine Recovery Plan. Materials of the “Digitalization” working group URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/eng/digitization-eng.pdf> (дата звернення 15.03.2024).

4. Використання інформаційно-комунікаційних технологій на підприємствах. Державна служба статистики. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 15.03.2024).

Науковий керівник: Почерніна Н. В., к.е.н., доцент кафедри економіки і бізнесу, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

ПЕРЕВАГИ БЛОКЧЕЙНУ В ЮРИДИЧНОМУ СЕКТОРІ.

Салін С. В. salinsvsv@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Юристи можуть використовувати технологію блокчейн для оптимізації та спрощення транзакційної роботи, цифровий підпис та незмінне зберігання юридичних угод. Використання скриптового тексту, смарт-контрактів та автоматизованого керування контрактами скорочує надмірні витрати часу на підготовку, персоналізацію та підтримку стандартних юридичних документів. Ця економія коштів перекладається на клієнта. Крім того, блокчейн демократизує доступ до системи правосуддя, спрощуючи споживчий досвід і знижуючи величезні судові витрати.

Технологія розподіленого реєстру створює спільний реєстр, доступний для всіх сторін угоди. Контракти на основі блокчейну суворо дотримуються вимог, не викликають сюрпризів і не допускають неправильного тлумачення. Крім того, нетехнологи можуть краще зрозуміти транзакції, в які вони укладаються, і що являє собою смарт-контракт.

Багато ручних завдань можуть виконуватися автоматично, що значно скорочує час, витрачений на складання та внесення змін до юридичних документів. Ці витрати, як правило, перекладаються на клієнтів, в результаті чого погодинні гонорари адвокатів досягають астрономічних масштабів. Впровадження смарт-контрактів прискорить і знизить вартість транзакцій між сторонами. Економічно ефективний алгоритм може автоматично та прозоро керувати рахунками умовного зберігання (ескроу) за незначну частину вартості ручної праці. Зниження витрат збільшить загальний попит та доступність юридичних послуг.

Юристи витрачають до 48% свого часу на адміністративні завдання, включаючи передачу інформації між програмами та оновлення реєстрів довіри клієнтів. Використовуючи репозиторій юридичних угод і готових смарт-контрактів, юристи можуть автоматизувати неоплачувані адміністративні завдання та транзакційну роботу. Скорочення надмірної ручної праці також прискорить судові розгляди, що зменшить витрати для клієнтів.

Юридичні документи служать приманкою для зловмисних хакерів, які прагнуть отримати прибуток від цінної конфіденційної інформації, створеної та підтримуваної юристами. Замість того, щоб надсилати конфіденційні дані електронною поштою туди-сюди, юристи можуть зберігати юридичну інформацію в децентралізованому розподіленому реєстрі для додаткових каналів, що покращує цілісність даних. Якщо докази підроблені або змінені, відповідне хеш-значення не буде збігатися, даючи зрозуміти, що відбулася зміна.

В юридичній галузі існує кілька можливих застосувань корпоративного блокчейну Ethereum. Ось деякі з найпоширеніших випадків використання, визначених ConsenSys:

- Електронні підписи
- Інтелектуальна власність
- Власності
- Ланцюжок поставок
- Токенізація
- Децентралізовані автономні організації (DAO)
- Автономні організації з обмеженою відповідальністю (ОД)
- Автоматизована відповідність вимогам
- Автоматні платежі
- Арбітражна система на основі блокчейну